

ΕΘΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΡΩΜΑΣ

Ἡ περισυλλογή καὶ διάσωσις τῶν πολυτιμωτάτων μνημείων τοῦ ἀγῶνός μας, τῶν ἀφώνων τούτων ἀλλ' εὐγλωττοτάτων μαρτύρων τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς αὐταπαρνήσεως τῶν ἀνδρῶν τῆς γενεᾶς ἐκείνης τῶν ἡρώων καὶ γιγάντων, ἐγκαινισθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας, τῆς ἀθροῦθως μὲν, ἀλλ' ἀπὸ πεφωτισμένων σχεδίων, παρ' ὄλην τὴν γλισχρότητα τῶν μέσων τῆς ἐργαζομένης, προάγεται ὁσημέραι διὰ τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐν ἰδιωτικῶν ἀρχείοις ἀποκειμένων ἐγγράφων καὶ ἐπιστολῶν καὶ οὕτως ὅ,τι ὁ χρόνος ἢ ἡ ἀγνοία ἢ ἡ ἀμέλεια πολλάκις καταστρέφει, περισφίζει ὁ τύπος. Τὰ ἐγγράφα ταῦτα πλὴν τοῦ ὅτι παρέχουν πολυτιμωτάτην συμβολήν, δι' ἧς συμπληροῦνται τῆς ἱστορίας μας τὰ εὐρύτατα χάσματα, χρησιμεύουν πρὸς τούτους καὶ ὡς κάτοπτρον, εἰς τὸ ὅποιον ἀντανακλῶνται τὰ ποικίλα συναισθήματα τῶν καθ' ὅσονδῃποτε τρόπον μετασχόντων τοῦ ἀγῶνος. Καὶ ἐν τῷ κατόπτρῳ τούτῳ αἱ νεώτεροι τοῦ ἑλληνισμοῦ γενεαί, εἰ καὶ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ τραγικοῦ ἐκείνου δράματος, θὰ διαθλέπουν τὰ ἰνδάλματα ψυχῶν αἰρομένων εἰς ἀπροσπέλαστα ὕψη αὐτοθυσίας, ψυχῶν συγκλονιζομένων, παθαινομένων ἐκ τῶν ποικίλων τοῦ ἀγῶνος περιπετειῶν· καὶ οὕτω θὰ δυναθῶσιν ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἐξηγήσων πῶς δρᾶξ μαχητῶν ἐπὶ τσσαῦτα ἔτη ἀντεμετώπισε τὸν ἐχθρὸν κολοσσόν, θὰ πεισθῶσιν ὅτι ὁ ἐνθουσιασμός καὶ ἡ φιλοπατρία ἦσαν τὰ κυριώτατα ὄπλα τὰ χαλύβδινα τὰ περιβαλόντα στέρνα φλεγόμενα ἐκ πυρὸς ἀγίου, καὶ ὅτι διὰ τῶν ὄπλων τούτων τῶν ἀσυλήτων ἠδυνήθησαν νὰ διαρρηξῶσιν τὰς ἰσχυρὰς τῶν πολεμίων τάξεις, νὰ ξεσχίσουν τὰς συνθήκας τῆς ψυχρᾶς διπλωματίας καὶ τέλος νὰ θραύσουν ἀλύσει προαιωνίους.

Μελετῶσαι αἱ νεώτεροι γενεαὶ τὰ μνημεῖα ταῦτα θὰ πείθονται ὅτι τὸ ἀρχαῖον δράμα τῶν Θερμοπυλῶν δὲν εἶνε μῦθευμα, διότι καὶ τοὺς μαχητὰς ἐκείνους ὁ αὐτὸς σκοπὸς ἠλέκτριζεν, ὁ αὐτὸς φᾶρος καθωδήγει, εἰς καὶ τοὺς νεωτέρους Λεωνίδας.

Ἐτι δὲ ἡ μελέτη τῶν κειμηλίων τούτων τῶν πρωτοτύπων, ἐν οἷς προφαίνονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ ἀγῶνος δρῶντες αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἄνδρες, σκεπτόμενοι καὶ ἐκδηλοῦντες τὰς σκέψεις των, συναισθανόμενοι καὶ ἐξωτερικεύοντες τὰ συναισθήματά των, εἶνε ἀκόνῃ ἐπιτηδευστάτη, ἐπὶ τῆς ὁποίας αἱ ψυχαὶ τῶν ἀναγινωσκόντων ἀπεκτριβό-

μεναι τὴν ἐκ τῶν βιωτικῶν μεριμνῶν καὶ τοῦ ἐγωϊσμοῦ ἐπικαθημένην ἐπ' αὐτῶν σκωρίαν, ὀξύνονται, τομοῦνται καὶ γίνονται ἐπιδεικτικώτεροι εὐγενεστέρων συναισθημάτων καὶ εὐαισθητότεροι πρὸς τὸ ἰδεῶδες, ἀνευ τοῦ ὁποίου ὁ βίος ὅσον ἄνετος, ὅσον πολυτελής καὶ ἂν εἶνε, ἀποβαίνει μονότονος καὶ ζφώδης. Ἡ μελέτη τέλος τῶν μνημείων τούτων, δι' ὧν ἐπικοινωνοῦν ἀμέσως πρὸς τὰς μεταγενεστέρους γενεὰς οἱ μοχθήσαντες καὶ θυσιασθέντες πρόγονοί μας, εἶνε τὸ δραστηκώτατον πρὸς διαπαιδαγώγησιν τῶν ψυχῶν μας μέσον. Ἡ πνεὴ ἢ πνεύουσα εὐθὺς ἐκ τῶν πεδίων τῶν ἀνίσων ἐκείνων μάχων, καθ' ἧς ἐπλήττοντο τὰ δεσμὰ τοῦ δουλεύοντος ἔθνους, ἢ ἐκ τῶν σπουδαστηρίων, ἐν οἷς ἐξυφαίνοντο τὰ παρατολμότερα σχέδια πρὸς στήριξιν τοῦ λιποψυχούντος πολλάκις ἀγῶνος, ἢ πνεὴ αὕτη ἀναρριπίζει τὸ νεναρκαμένον φρόνημα τῶν ἐπιγινόμενων καὶ μετewορίζει τὴν ψυχὴν των ὑπὲρ τὸ βροβρωδὸς τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τῆς ἰδιοτελείας καταφύλιον. Τὰ μνημεῖα τέλος ταῦτα ἐνέχουν ἄπειρον παιδευτικὴν δύναμιν, διότι μᾶς ἐμφανίζουν χαρακτηριστὴς ὑπερόχους, ἀξίους πολλάκις τῆς πλουταρχεῖου γραφίδος.

*

Τοιοῦτος ὑπέροχος χαρακτήρ ἀναθρώπει τοῦ Διονυσίου Ρώμα ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ ἀρχείου, τὸ ὅποιον διὰ πολυμύχθου ἐργασίας τοῦ χαλκευτέρου κ. Δ. Γ. Καμπούρογλου εἶδε πρό τινος τὸ φῶς. Γέννημα τῆς εὐαθούς τοῦ Ἴονίου νήσου, εὐγενῆς καὶ τιτλοῦχος, ἀπολαῖων μεγάλης παρὰ τῆς Ἀγγλικῆς διοικήσεως τιμῆς, κεκτημένος πᾶσαν βιωτικὴν εὐμάρειαν, ἀποτινάσσει πάντα ταῦτα καὶ ἀφ' ὅτου εἰς τὸν μυστηριώδη ναῖσκον τῶν γραφικωτάτων Ζακυνθινῶν «Ψηλωμάτων» ὠρίσθη τὸν ὄρκον τῶν Φιλικῶν, «νὰ θυσιάσῃ δηλ. ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Πατρίδος ὅλα του τὰ αἰσθήματα, ὅλα του τὰ φρονήματα, ὅλην του τὴν περιουσίαν καὶ τὴν ζωὴν του ἀκόμη, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ἐλευθερίαν τῆς καὶ τὴν προτέραν τῆς δόξαν καὶ ἐκοικηθῇ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν ὅπου τὴν ἐσκλάβωσαν, τὴν ἐπλήρωσαν καὶ τῆς ἀφῆρσαν εἰς διάστημα τῶσων αἰῶνων καὶ τιμὴν καὶ ὑπόληψιν, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομα Γένους καὶ Φυλῆς, ξεσχίζοντας τῆς τὰς σάρκας καὶ τὰ μέλη μὲ μίαν ἀνήκουστον σκληρότητα καὶ καταστήσαντας τὰ τέκνα των ἐξουθενήματα λαῶν», ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης μέλημά του ἦτο ἡ Πατρίς, ἰνδάλμα του ἡ Πατρίς, ὄνειρόν του ἡ Πατρίς μεγάλη καὶ ἐλευθέρα. Δόξαι, τιμαί, εὐγένεια, πλοῦτος, ἀνεσις, πάντα συλλήβδην προσφέρονται

ὕπὸ τοῦ μεγάλου τῆς Ζακύνθου τέκνου εἰς τὸν ἱερόν καὶ ἅγιον βωμόν τῆς. Αἱ ἐπιτυχίαι τῆς Πατρίδος ἀνεπτέρουν τὴν εὐαίσθητον ψυχὴν του, αἱ δυστυχίαι τῆς ἐσκίαζον αὐτὴν μὲ πικρότατον μελαγχολίας πέπλον. Καὶ ἐν Ἑσπερίᾳ διαμέτων καὶ ὡς πρόεδρος βραδύτερον τῆς τοσοῦτον ἀποτελεσματικῶς δρασάσης ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος Ζακυνθίας ἐπιτροπῆς, προσεπάθει πανταχοῦ νὰ ἐπουλώνη τὰς χαινούσας τῆς Πατρίδος πληγὰς, ἀγωνίζεται ὡς Ἡρακλῆς νὰ συμβιβάζῃ τοὺς οὐχὶ πάντοτε ὁμοφρονούντας ἀρχηγούς τοῦ πολέμου, νοθετῶν, ἐκλιπαρῶν, ἱκετεύων ἐν ὀνόματι τῆς Πατρίδος, μεμφόμενος, ἐπιτιμῶν. Διατελῶν ἕνεκα τῆς περιωπῆς τοῦ γένους του καὶ τῆς θέσεώς του εἰς φιλικὰς σχέσεις μετὰ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς ἀγωνίζεται νὰ ἐξεγείρῃ ὑπὲρ τῆς παλαιούσης Πατρίδος τὰ αἰσθηματὰ των, ὑπερμαχῶν τῶν δικαίων αὐτῆς. Μόνον ἐν συναίσθημα δὲν δύναται νὰ κυριαρχήσῃ ἐπὶ τῆς ψυχῆς του, τὸ συναίσθημα δηλ. ἐκεῖνο τὸ προσιδιάζον εἰς τοὺς ἀσθενεῖς χαρακτήρας, ἢ ἀπογοήτευσίς. Ὑποφαίνεται, εἶνε ἀληθές, ἐνίοτε, ἀλλ' ἢ φωνὴ τῆς Πατρίδος εὐρίσκει τὸν μεγάλθυμον τέκνον τῆς πάλιν εὐπειθές, καταπνίγουσα τὴν ἐκ τῶν ἀντιξίων περιστάσεων γεννωμένην ἀθυμίαν. Οὐ μόνον δ' αὐτὸς δὲν ἀποθαρρύνεται, ἀλλὰ καὶ τοὺς λιποψυχούντας ἐγκαρδιώνει. « Ἀλλοῖμονο», γράφει εἰς ὄριστάτην πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Π. Πατρῶν ἐπιστολήν, «σφοδρῶτα Δέσποτα, εἰς ἓνα λαόν, ὅπου οἱ διοικοῦντες αὐτὸν πέσωσιν εἰς τοιαύτην ἀπελπισίαν. Ὁ στωϊκισμὸς ἐκρήμνισε τὸ Οἰκουμένικόν κράτος τῶν πάλαι Ρωμαίων. Ὁ Παντοδύναμος ποιητῆς τῆς φύσεως μᾶς ἔδωκεν ὀξύτητα νοῦς καὶ ἀνδρείαν τοῦ μεταχειρίζεσθαι αὐτὰς ἐν ἀνάγκαις, καί, κατὰ τὴν εἰλικρινεῖαν καὶ ἀρετὴν ἡμῶν, ὁ ἅγιος Θεὸς μᾶς βοηθεῖ καὶ ὁδηγεῖ τὰ κινήματά μας. Ὅστις ἀπελπίζεται, δὲν ἔχει δικαίωμα εἰς τὴν υπεράσπισιν τοῦ Οὐρανοῦ. Ὅστις σπουδάζει τὰ τῶν ἁγίων πατέρων ἀξιώματα καὶ ἐξετάσῃ τὰ ἱερὰ νοήματα τῶν Θεῶν Γραφῶν μὲ φιλοσοφικὴν σκέψιν καὶ ἀμέτοχον δεισιδαίμονίαν, μένει πεπεισμένος ὅτι ἡ Θεῖα Πρόνοια ἐγκαταλείπει τοὺς ἀνηρόους καὶ τοὺς ἀδιαφόρους εἰς τὰ τῆς Θρησκείας τε καὶ Πατρίδος ἀναγκαῖα ἐπιχειρήματα». Ρήματα ἅγια, ἀναβρύνοντα ἐξ ἀδόλου, ἀγνῆς καὶ σθεναρᾶς ψυχῆς.

Προορατικὸς καὶ πρακτικὸς καὶ ὑπεράνω τῶν λυμαινόμενων τὸν ἀγῶνα πατριῶν ἰστάμενος, ἔλκει τὴν ἐμπιστοσύνην πάντων τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν τοῦ ἀγῶνος, ἐξαιτουμένον κατὰ τὰς δεινὰς καὶ ἀμηχάνους περιστάσεις τὰς πεφωτισμένας του συμβουλὰς. «Κρίνω χρέος μου», γράφει ὁ Γεώργιος Σταυρῶς, «νὰ εὐχαριστήσω τὴν Ὑμετέραν Εὐγένειαν διὰ τὰς σοφὰς ὁδηγίας καὶ συμβουλὰς, μὲ τὰς ὁποίας ἐφώτισε τὸ πνεῦμά μου πρὸς ὠφέλειαν τῆς κοινῆς Πατρίδος». Ὁ δὲ Ἀποστόλης

Κολοκοτρώνης γράφει: «Σὰς παρακαλῶ νὰ μοῦ γράφετε καὶ ἡ εὐγενία σας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, σημειώνοντάς μου πατριωτικὰς ὁδηγίας, ἐπὶ τὰς ὁποίας πάντοτε θεμελιώνομαι». Ὑπέροχος ἰδίως ἀναδείκνυται ἡ ἐμβριθεῖα τῶν σκέψεων κεκραμένη μετ' ἀδόλου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀγνότητος χαρακτήρος ἐν τῇ πρὸς τὸν Θεόδωρον Κολοκοτρώνην ἐπιστολῇ. Καὶ δὲν εἶνε μόνον λόγοι τοῦ εὐγενοῦς τῆς Ζακύνθου τέκνου, διότι, ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος λέγει, ὁ Ρώμας «ὄμιλεῖ μὲ πράξεις καὶ ὄχι μὲ φράσεις κενὰς ἀπὸ οὐσίας». Καὶ ἐπειδὴ οἱ λόγοι του παρακολουθοῦν πάντοτε ἢ συνοδεύουν τὰς πράξεις του, διὰ τοῦτο «τὰ εὐγενῆ καὶ φιλόφροντα αἰσθηματὰ του στεντορεῖα τῇ φωνῇ διακηρύττονται καὶ διαφημίζονται», ὡς ἀναφέρεται ἐν ἄλλῃ ἐπιστολῇ τοῦ ἀρχιεπίσκοπου, διὰ τοῦτο καὶ ὁ στρατηλάτης τῆς Πελοποννήσου γράφει: «Ἐγὼ καὶ οἱ ὑπὸ τῆς ὁδηγίας μου ὄπλαρχηγοὶ καὶ ὁμοφρονούντες πολιτικοὶ εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς ὑπὲρ Πατρίδος μετὰ ζήλου καὶ πατριωτισμοῦ ἀγῶνάς σας, καὶ εὐχόμεθα ἅπαντες, ὅπως ὁ Θεὸς τῶν Δυνάμεων, ὁ ὑπερασπιστὴς τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀθωότητος νὰ εὐλογῆσῃ τὰ ἔργα σας». Πόσῃ δ' ἐπιβολῇ διὰ τὸ ἀπροσωπώλητον τοῦ χαρακτήρος του καὶ τὴν σύνεσιν του ἦτοκε ἐπὶ τὰς διαμαχόμενας φατρίες, εὐγλωττότατα διαλαλεῖ ἡ ἐξῆς φράσις τοῦ Ι. Ζαήμη ἐν ἐπιστολῇ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Ρώμας «ὄλα ὅμως ἤθελεν εἶναι εἰς μάτην, ἐὰν ἔλειπεν ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ἐνέργεια τῆς Εὐγενίας σας, διότι αἱ φατρίαὶ κατήντησαν εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἦτο σχεδὸν ἀδύνατον νὰ πείσῃ ἢ μία τὴν ἄλλην καὶ εἰς τὰς προφανεστέραις ἀληθείαις».

Ὅταν ὁ ἱστορικὸς δημοσιεύσῃ τὴν βιογραφίαν τοῦ Διονυσίου Ρώμα, θὰ καταδειχθῇ ὅτι ἐκάστη αὐτῆς σελίς εἶνε καὶ σάλπιγξ τυρρηνικῆ, διαλαλοῦσα ἀνυπέβλητον ψυχῆς γενναϊότητα, ἀνέφικτον φιλοπατρίαν, κρίσιν καὶ πολιτικὴν σύνεσιν βαθυτάτην, φιλοφροσύνην ἀπαράμιλλον καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἀβρότητα ἡθους ἐξιδανικεύουσαν πᾶσαν θυσίαν καὶ πᾶσαν αὐτοῦ ἀγαθοεργίαν.

Πλειστάκις παραπονοῦμεθα ὅτι ὁ ἑλληνικὸς λαὸς, στερούμενος μορφωτικῶν πρὸς ἀνάγνωσιν βιβλίων, εἶχε μέχρι πρό τινας ὡς ἐντρυφήμα χυδαῖά τινα ἀποκυήματα συγγραφέων, οἱ ὁποῖοι ἐπεζήτησαν νὰ θεραπεύσουν τὰς βαναυσωτέρας τῆς λαϊκῆς ψυχῆς ὁρμάς. Σπανιώτατα ἐπεφάνετο ἐν τῇ πνευματικῇ ἡμῶν ὀρίζοντι βιβλίον λαϊκόν, σκοποῦν νὰ ἐξάρῃ τὴν ψυχὴν τοῦ λαοῦ εἰς σφίρας ἰδανικωτέρας καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς αὐτὴν φρονήματα γενναϊότερα φωτίζων τὸν νοῦν καὶ ἐξευγενίζων τὴν καρδίαν. Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἤρξατο ἀναπληρῶν ἀπὸ διετίας ὁ ὑπὸ ἄκρας πεφωτισμένην καὶ φιλόπατριον διεύθυνσιν δρῶν «Σύλλογος πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων». Εἰς

τὸ εὐεργετικώτατον τοῦτο σωματεῖον τολμῶμεν νὰ ὑποβάλωμεν τὴν γνώμην ἵνα μὴ βραδύνη ἢ ἐκδοσίς βιογραφίῶν τῶν διαπρεπῶν τοῦ ἀγῶνος μας ἀνδρῶν. Τοιαῦτα βιβλιάρια, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀντανακλῶνται αἱ ἐξέχουσαι φυσιογνωμίαι τῶν γιγάντων ἐκείνων, διασκορπιζόμενα ἀνὰ πᾶν τὸ ἑλληνικόν, θὰ συντελέσουν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο πρὸς

ἐπίρρωσιν τοῦ φρονήματος καὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ χαρακτήρος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Βιβλιάρια τέλος τοιαῦτα θὰ ἀπετέλουν τὸ ἑλληνικόν Πάνθεον, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Διονύσιος Ρώμας θὰ καταλάβῃ τὴν εἰς τὰς μεγάλας του ὑπηρεσίας καὶ εἰς τὸν ἐξοχὸν χαρακτήρα του ἀρμόζουσαν θέσιν.

Γ. Α. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ

Ἐκ τῆς ἐσχάτως ἐκδοθείσης Ἐπετηρίδος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαίδευσως ἀρχόμεθα ἀπὸ τοῦδε δημοσιεύοντες πίνακας, ἐξ ὧν ἐμφαίνεται ἡ κατάστασις τῆς Ἐκπαίδευσως κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1901—1902.

Η ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1901—1902

Αἰθίων ἀριθμὸς	Σχολεῖα			Ἀριθ. μαθητῶν		Ἀριθμὸς			
	Ἀρσένων	Θηλέων	Γραμματεῖα	Ἀρσένων	Θηλέων	Διδασκάλων	Διδασκάλισσών	Γραμματιστῶν	
ΝΟΜΟΣ									
1	Ἀττικῆς	64	61	12	10163	8271	156	146	12
2	Αἰτωλίας καὶ Ἀναρρνανίας	78	16	91	5726	1060	100	26	93
3	Ἀργολίδος	46	21	19	5227	1887	75	35	19
4	Ἀρκαδίας	125	37	52	12121	2086	171	44	52
5	Ἄρτης	13	6	46	2258	406	21	10	46
6	Ἀχαΐας	96	33	67	8511	2491	133	51	67
7	Βοιωτίας	32	13	29	3368	953	42	20	29
8	Εὐβοίας	60	18	67	6619	1422	78	29	67
9	Ἐθρουτιανίας	25	3	43	2829	160	29	3	43
10	Ζακύνθου	25	7	15	2410	496	32	10	15
11	Ἡλείας	60	16	47	6906	1230	82	26	47
12	Καρδίτσας	44	12	84	5736	584	61	15	84
13	Κερκύρας	78	16	19	5128	1080	109	27	19
14	Κεφαλληνίας	56	19	13	4383	1001	76	25	13
15	Κορινθίας	57	12	28	4854	875	84	16	28
16	Κυκλάδων	90	47	26	7808	3375	125	62	26
17	Λακεδαιμόνος	70	23	39	6893	1100	96	25	39
18	Λακωνικῆς	49	11	35	4338	622	63	13	35
19	Λαρίσας	49	21	62	5721	1883	80	32	62
20	Λευκάδος	32	6	16	2807	458	40	10	16
21	Μαγνησίας	57	38	27	5787	2865	97	58	27
22	Μεσσηνίας	70	24	46	8391	1505	101	31	46
23	Τριφυλίας	41	11	70	4580	696	56	18	70
24	Τριφυλίας	32	15	57	4953	1178	51	22	58
25	Φθιώτιδος	63	25	90	6531	1388	88	30	90
26	Φωκίδος	45	12	43	4510	674	62	15	43
		1457	523	1143	149358	39747	2108	799	1148
					3123	189105	4055		

θων, τεσσάρων μέτρων ύψασματος, ενός βυτίου πυρίτιδος και ολίγου καπνού.

Ένασκειται δε ή έμπορία κατά τόν έξξην τρόπον, τόν όποιον μήτε οί άναγνώσταί της «Έθνικης Αγωγής» μήτε άλλος τις έφαντάσθη ποτέ αντιγράφωμεν δε τούτον κατά λέξιν εκ του περι της θυμασίας ταύτης εξερευνήσεως συγγράμματος του λοχαγού Όλλόν¹.

«Είς ίθαγενής εκ των παρά τήν θάλασσαν εξόδων του άχανούς δάσους άγοράζει π. χ. άπο ένα των πολλών παρά τήν άκτήν ευρωπαϊκών σταθμών ποσότητά τινα όπλων, τά μεταπωλεί εις ίθαγενή του πρώτου συναντηθησομένου χωρίου του έσωτερικού, δηλαδή εντός του δάσους, σχεδόν πάντοτε επί πιστώσει² κατά τήν περίπτωσιν δε ταύτην έγκαθίσταται εν τή καλύβη του όφειλέτου του μέχρις αποπληρωμής. Άλλά και ό άγοραστής ούτος μεταβαίνει εις τό γεωγονικό αυτό υπό τό δάσος χωρίον, μεταπωλεί τό άγορασθέν έμπόρευμα επί πιστώσει, έγκαθίσταται και αυτός εις τήν καλύβην του άγοραστού και εξασκλουθει ούτως ή παράδοξος αυτή άγοραπωλησία μετά μετοικεσίας του άγοράζοντος και έγκαταστάσεως του πωλούντος μέχρις ου εύρεθί ή άγοραστής ό διαθέτων τό άναγκαϊόν νόμισμα—(παρ' ολίγον να είπωμεν μεταλλικόν),—όπως πληρώσει τοίς μετρητοίς. Είναι δε τά μετρητά βόες ισάξιοι προς τό έμπόρευμα, διότι τό μόνον νόμισμα της άπεράντου ταύτης υπό τό δάσος χώρας είναι ό βούς. Τότε ή μετοικεσία αναστρέφει κατά τήν αντίθετον διεύθυνσιν και ό τελευταίος πωλητής επιστρέφει με τό άντάλλαγμα, τόν άνάλογον αριθμόν βοών, οί όποιοί παραδίδονται άπό χωρίου εις χωρίον, κενουμένων ούτω των καλυβών υπό των έπιβεβλημένων ξένων έποίκων, των όποιων ή μέχρις αποπληρωμής ύποχρεωτική παραμονή εν τή καλύβη του άγοραστού επέχει τόπον ένεχύρου ή ύποθήκης.

Η υπό τους Γάλλους λοχαγούς άποστολή, τήν όποιαν ή διάσχισις του δάσους υπέβαλεν επί όλόκληρον έτος εις άνηκούστους κινδύνους και ταλαιπωρίας, βεβαιού ότι μεταξύ των διαφόρων φυλών, αί όποιοί κατοικούν τό μέγιστον τούτο εν τω κόσμω δάσος οί λεγόμενοι Κρούμεν κατέχουν τά δύο τρίτα της εκτάσεως αυτού συνορεύοντες προς τήν άκτήν. Είναι, λέγουν, εργατικοί, πρῶτοι και πρόσφοροι εις άποδοχήν του πολιτισμού. Άσυγκρίτως όμως εύφρόστεροι τούτων είναι οί Γκόνς και οί Γκερές, οί όποιοί κατοικούν τά βορειότερα του δάσους. Ούτοι έχουν ώραία χωρία εύφρόστερα ώχωρωμένα, καλλιεργούν τήν γήν έπιμελέστερον και έχουν διανοίξη εντός του δάσους όδους πλάτους μέχρι τεσσάρων μέτρων. Άλλ' αί ίκανώς προ-

ηγμέναι αύται άπαρχαί του πολιτισμού αύτων δεν τους έμποδίζουν του να είναι οί λαίμαργότατοι των άνθρωποφάγων³ κατά τάς δεξασίας δε της θρησκείας αύτων ή άνθρωπίνη σάρξ είναι ή άμβροσία των Όλυμπίων του άφρικανικού τούτου δάσους. Η γαλλική έρευνητική άποστολή άηλευθέρωσεν εις τήν υπό τό δάσος τούτο χώραν των Γκόνς ένα αιχμαλώτων, τόν μόνον μεταξύ δέκα έπτά άλλων αιχμαλώτων της φυλής του, ό όποίος διέφυγεν ούτω τόν στόμαχον των νικητών.

Η άνθρωποφάγος αύτη φυλή είναι ή μόνη κατά της όποιας ή γαλλική έρευνητική άποστολή ήναγκάσθη να μεταχειρισθί τά όπλα. — Άπέναντι όλων των άλλων, αντιθέτως προς τάς μεθόδους δι' ών εισέδυσεν εις τά βάθη της Άφρικης ό Στάνλεϋ, ήρκεσεν ή πειθώ και αί φιλικαί διπλωματικά σχέσεις της άποστολής. Και τήν μοναδικήν ταύτην ανάγκην της χρήσεως των όπλων άποδίδουν εις τό αδύνατον της συνεννόησεως εις τήν χώραν των Γκόνς, εις τήν γλώσσαν των όποιων δεν κατώρθωσε να έχη διερμηνείς.

Τό ύπουργείον των άποικιών της Γαλλίας δεν άποβλέπει μόνον εις τό να άνοίξη διά του δάσους όδόν διά τό γαλλικόν Σουδάν προς μεσημβρίαν. — Έχει τό δάσος τούτο τό παρθένον, τό άνεκμετάλλετον, τό άχανές και μυστηριώδες, θησαυρούς διά τό γαλλικόν έμπόριον. Και μεταξύ των θησαυρών τούτων πρώτην κατέχουν θέσιν τό έλεφαντόδοντον, τό καουτσούκ και παντοειδής πολύτιμος ξυλεία.

ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ

Ο ΛΑΧΝΟΣ ΤΩΝ 100.000¹

ΔΙΗΓΗΜΑ

Και ενώ εκείνος τήν παρετήρει έρωτηματικώς, αύτή εκίνησε τήν κεφαλήν περιλύπως.

— Πάλιν δεν έκερδήσαμεν τίποτε.

— Στο διάβολο! Θα έκανες καλήτερα να μου έτοιμάσεις φαί.

Έκείνη δεν άπήντησε τίποτε και δεν ώμίλησαν πλέον, αισθανόμενοι ότι αν ήνοιγον τό στόμα, θα έλεγον προς άλλήλους δυσάρεστα πράγματα.

Άλλ' άναχωρών ό Αιμίλιος, είπεν άποτόμως:

— Έπί τέλους είνε μωρία να βρασιζόμεθα μ' αύτήν τήν λαχειοφόρον. Όταν θα εύρω καλήν τιμήν, θα τήν πουλήσω!

Η Ίουλιέττα εξανέστη.

— Δεν θέλω!

Ά! επί τέλους ήτο δική της ή όμολογία και κανείς δεν είχε τό δικαίωμα να τήν έγγίση. Δεν θα ήτο σπουδαϊον πράγμα ότι δεν είχε κερδήσει έως τώρα. Ημπορούσε να κερδήσει μετά δέκα, μετά είκοσι χρόνια.

— Μετά είκοσι χρόνια, είπε περιφρονητικώς ό Αιμίλιος, πολύ πιθανόν.

— Και όμως δεν θα σου πήη άσχημα να κερδήσει και μετά είκοσιν έτη και ν' άγοράσει ένα σπίτι στήν έξοχή, όπου να ζήσης με τό εισόδημά σου άντί να εργαζεσαι.

Μετά είκοσιν έτη! Ζήσε Μάη μου! Ο Αιμίλιος άνεκίνει τους ώμους. Άνεχώρησε δε περισσότερο ανυθροπός.

Άλλ' επέστρεψε μετ' ολίγον, έξω φρενών.

— Να τά άποτελέσματα, που μ' έκαμες ν' άργήσω, άνεφώνησεν άγρίως.

Και διηγήθη ότι πάλιν έφιλονίκησε με τόν προϊστάμενό του. Έπειδή δε ήτο εις τά κέφια του, άπήντησεν ολίγον αυθαδώς. Είς άπάντησιν του έδωκαν τόν λογαριασμόν του με μίαν ξηράν φράσιν: «Περάσετε άπό τό ταμείον!» Και ούτως έμενε χωρίς θέσιν. Ίδου τά άποτελέσματα.

Η Ίουλιέττα, έμβρόντητος, δεν άπήντησε τίποτε, άλλ' εκλείσθη διά να κλαύση. Ο δε Αιμίλιος άπήλθε πλήρης όργης και άγανακτίσεως και μόνον τήν έσπέραν επέστρεψεν, έντελώς μεθυσμένος. Πρώτην φράν του συνέβαινε τούτο. Είχε δαπανήσει και τήν τελευταίαν του δεκάραν. Και επειδή ή Ίουλιέττα του έκαμε μίαν παρατήρησιν, τήν έρράπισε.

Θ

Τότε ήρχισε περίοδος θυμωμάτων, μνησικακίων, ερίδων. Έδέησε να ένεχυριάσει τό μικρόν χρυσούν ώρολόγιον της Ίουλιέττας. Και ήτο σκληρά κατάπτωσις των όνείρων των να φθάσουν εις τό σημείον τούτο, εις τά λυγδωμένα γραφεία του ένεχυροδανειστήριου.

— Μπα! έλεγεν ό Αιμίλιος, πρέπει να τό πάρωμεν άπόφασιν.

Διότι δεν εύρισκε θέσιν.

Η Ίουλιέττα τόν έμέμφετο ότι άμελώς έζήτει θέσιν. Τό βέβαιον δε είνε ότι έχάζευσ συνήθως, άντί να ζητή, άηδιάσας τά πάντα και άπολέσας τήν θέλησιν. Άντί δε να κάμουν οικονομίαν εις τά χρήματα του ώρολογίου, τά εδαπάνησαν άμέσως εις καλά γεύματα. Ο Αιμίλιος ήγόρασε πούρα. Και επί τινας ήμέρας έπραγματοποίησαν εν τή πενία τά σχέδια του όνείρου των περι άργίας και άφθονίας.

Άλλ' όταν έραγώθησαν τά χρήματα του ώρολογίου, έπήλθεν άπότομος αντίδρασις. Ο Αιμίλιος έσκέφθη καθαρώτερα. Δεν είχαν τίποτε πλέον και τό χρήμα έφυγε ταχέως. Μετά τά ένώτια και τό έκαρεμές ώρολόγιον, θα ήρχετο ή

σειρά των στρωμάτων. Και ούτω θα έμεναν εις τόν δρόμον. Έπρεπε να συνέλθουν και να ένεργήσουν μετά θάρρους.

Τότε ήρχισε σοβαρά συζήτησις μεταξύ Ίουλιέττας και Αιμιλίου περίε της κενής τραπέζης. Και μία άπεγνωσμένη άπόφασις έλήφθη να πωλήσωσι τήν λαχειοφόρον, διότι τά ένεχυροδανειστήρια δεν εδάνειζον άκόμη επί μετοχών. Θα είχαν τότε ολίγον χρήμα και καιρόν δια να σκεφθούν, και κινήσουν, δια να ζητήση σοβαρώς ό Αιμίλιος θέσιν. Τούτο ήτο προτιμότερον παρά να πωλήσουν τό υποκάμισόν των. Έάν έπιπτον πολύ κάτω, δεν θα ήδύναντο πλέον ν' άνεγερθούν. Άλλως τε όφειλον εν ένοίκιον και ό ιδιοκτήτης τους ήπείλει με έξωσιν.

Η στιγμή εκείνη υπήρξε θλιβερά στιγμή, καθ' ήν ό Αιμίλιος και ή Ίουλιέττα ήσθάνθησαν τόν ίλιγγον μεταξύ της άποστάσεως, ήτις έχώριζε τήν μικράν των καθαρίαν εύπορίαν, με πικρον και βεδιγκόταν, με χειρόκτια τήν Κυριακήν, άπό τό βαθύ βάραθρον της πενίας, της φρικτής πενίας με τόν κενόν στόμαχον, με τά ρυπαρά βύκη.

Γενναίως, αλλά με τόν θάνατον εις τήν καρδίαν, συνήνεσεν εις τήν πώλησιν της όμολογίας, τοσοϋτο μάλλον καθ' όσον άπό της τελευταίας κληρώσεως ήσθένει και δεν είχε πλέον θέλησιν. Αί τιμαί των όμολογιών δεν ήσαν κακαί. Ο Αιμίλιος έλαβε σχεδόν όλόκληρον τήν άρχικήν αξίαν της όμολογίας, ήτοι πεντακόσια φράγκα. Άλλ' έχασαν τήν έλπίδα να πλουτήσωσι διά μίας.

Ο Αιμίλιος όμως άντί να καταβληθί, άνέλαβε περισσότερο θάρρος. Ένόμιζε κανείς ότι ό κίτρινος εκείνος χάρτης, ότι ή εϊρωνική εκείνη και γεσητευτική πιθανότης του πλουτισμού τόν υπνώτιζε και του μετέδιδε μίαν μωράν έμπιστοσύνην. Εϋθως ως έπωλήθη ή όμολογία, έπανεύρε τήν δραστηριότητά του. Και άφου έκανόνισαν τάς δαπάνας των με τόν οικονομικώτερον τρόπον, ήρχισε να ζητή θέσιν.

Μ' όλην όμως τήν καλήν του θέλησιν, παρήλθον τρείς μήνες, χωρίς να εύρη, τά χρήματα δ' έπλησίαζον εις τό τέλος των και ήρχίζαν να γίνωνται κατηφείς, ότε επί τέλους ή θέσις εύρέθη.

Ι

Πρωίαν τινα ό Αιμίλιος επέστρεψε μετά σπουδής ναναγγείλη τήν ευχάριστον είδήσιν προς τήν Ίουλιέτταν, ότι είχαν εύρη μίαν καλήν θέσιν και ή ζωή των ήτον εκ νέου εξησφαλισμένη, ότε ήκουσαν ένα εφημεριδοπώλην να φωνάζη εφημερίδα περιέχουσαν τους κερδήσαντας αριθμούς νέας κληρώσεως των όμολογιών, ακριβώς εκείνων, εις ής άνήκε και ή ιδική του.

Αυτομάτως και ως εκ δυσπίστου περιεργείας ήγόρασε τήν εφημερίδα.

¹ De la cote de l'Ivoire au Soudan et à la Guinée par le capitaine d'Ollone—Paris, 1901.

¹ Τέλος, ίδε σελ. 20.

φώνως μετά ώριμον σκέψιν, ότι από σήμερα και εις τὸ ἐξῆς οὐδέποτε θέλομεν ἀσπασθῆ τὰς συζύγους ἡμῶν ἢ ἄλλην τινὰ γυναῖκα, θέλομεν δὲ διατηρήσει τὴν ἰδίαν ἀφοσίωσιν καὶ βαθεῖαν ἀγάπην πρὸς τὰς συζύγους ἡμῶν καὶ τὸν αὐτὸν πάντοτε ἀμειωτον θαυμασμὸν πρὸς τὴν γυναικείαν καλλονήν. Θεωροῦντες τὸ φιλημα πρᾶξιν ἀπρεπῆ ἀποφασίζομεν ἵνα οὐδέποτε ἐκτελεσώμεν αὐτήν. Ἐάν τις ἐκ τῶν ἐταίρων τοῦ ἡμετέρου σωματείου φωραθῆ ἔνοχος παραβάσεως τῶν διατεταγμένων, θέλει ἀπολυθῆ παραχρῆμας.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη περιελθοῦσα εἰς γνώσιν τῶν γυναικῶν ἐνεποίησε μεγάλην αἰσθησιν καὶ διήγειρε θόρον, ἡ δὲ σύζυγος τοῦ προέδρου ἠπειλήσεν ὅτι θὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸν πάραυτα. Αἱ δεκατρεῖς σύζυγοι τῶν δεκατριῶν μελῶν συναλθεῦσαι ἀμέσως εἰς συνεδρίαν ἀπεράσισαν ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἐγκαταλείψωσι τοὺς συζύγους των, ἐὰν δὲν διαλύσῃ τὸν σύλλογον. Ὁ μὴν παρηλθεν ἀλλὰ δὲν ἐτήρησαν τὴν συμφωνίαν ὅπως προὐσιν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως καὶ ἠρκέσθησαν ὅπως ἀναμείνωσιν ἐπὶ τῆα ἔτι χρόνον περαιτέρω ἐξηγητήσεως.

Ὁμιλῶν περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ συλλόγου ὁ πρόεδρος Οὐίλσον εἶπεν: «Οὐδὲν βλέπω τὸ ἔκτροπον οὐδὲ τὸ παράδοξον ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἡμέτερον σύλλογον· ἡμεῖς δὲν ἐπράξαμεν ἄλλο ἢ νὰ ἀκολουθῆσωμεν τὴν πρὸ πολλοῦ χαραχθεῖσαν ὁδόν· τὴν πίστιν εἰς τὰς ἀρχὰς ἡμῶν τηροῦντες ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν προβαίνομεν ἤδη εἰς τὸν ὄργανισμὸν τακτικοῦ σωματείου. Θέλω ἐξασκήσει πᾶσαν τὴν ἐπιρροήν μου ὅπως προσελύσω ἐταίρους νέους τε καὶ γέροντας, καθὼς θεωρῶ τὰς ἀρχὰς ἡμῶν ὀρθὰς καὶ δικαίας· εἶμαι πενήτημοντα καὶ πέντε ἐτῶν καὶ οὐδέποτε ἠσπάσθην τὴν σύζυγόν μου ἢ ἄλλην τινὰ γυναῖκα καθ' ἅπαντα τὸν βίον μου. Θὰ σὰς εἶπω τὸ διατί· διότι θεωρῶ τὸ φιλημα ὡς ρυπαρὰν καὶ βδελυρὰν συνήθειαν ἐπιτηδεῖαν ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν μετάδοσιν πλείστων νόσων καὶ ἀντικειμένην εἰς τὰς ἀληθεῖς τῆς ἀγάπης ἀρχὰς. Οὐδεμίαν ἀνάγκην νὰ ἀσπασθῆ τις ὅπως ἐκδηλώσῃ τὸ αἰσθημα τῆς ἀγάπης του. Πρὸς τοῦτο τὸ σφίξιμον τῆς χειρὸς εἶναι πλέον ἢ ἀρκετὸν. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν σύζυγον διατρανοῦται ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς καὶ ἐκ τῶν πράξεων καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φιλημάτων. Οὐδέποτε ἠσπάσθην τὴν σύζυγόν μου, οὐδὲ σκοπῶ νὰ τὸ πράξω καὶ ὁμως τὴν ἀγαπῶ πάντοτε θερμῶς».

Ἡ σύζυγος τοῦ προέδρου Οὐίλσον ἀνεκοίνωσε τὰ ἐξῆς:

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ σύζυγός μου οὐδέποτε μὲ ἠσπάσθη· τὸ ἀπέκρυπτον μέχρι τοῦδε αἰσχυρομένη νὰ ὁμολογήσω τὴν ἰδιοτροπίαν του ταύτην, πέποιθα ἐν τούτοις ὅτι μὲ ἀγαπᾷ· πολλάκις κατέφυγον εἰς τὴν ἀπειλήν τοῦ διαζυγίου, ἀλλὰ μὲ μεταχειρίζεται τόσο καλῶς καθ' ὅλα τὰλλα, ὥστε δὲν ἔχω κανένα βᾶσιμον λόγον ὅπως παραπονεθῶ ἐναντίον του, πόρρω δ' ἀπέχω τῆς σκέψεως τοῦ νὰ ἐγκαταλείψω αὐτόν, διότι τὸν ἀγαπῶ, παρὰ τὰς ἰδιοτροπίους περὶ τοῦ φιληματος πεποιθήσεις του».

Α. Π. Μ.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ὁ ἀνδριῆς τοῦ Δράκε.

Ἀνδριῆς μαρμαρίνος ἐστάθη εἰς τὴν ἀμερικανικὴν πόλιν Λιτουσβίλ τῆς πολιτείας Τεξᾶς πρὸς τιμὴν τοῦ Δράκε, τέκνου τῆς χώρας ταύτης, εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ἀνακάλυψις μιᾶς τῶν πλουσιωτέρων πηγῶν τοῦ ἀμερικανικοῦ πλοῦτου. Πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἐπεδόθη μετ' ἀνευδότου ἐπιμονῆς εἰς τὴν ἀνακάλυψιν πηγῆς πετρελαίου, τὴν ὁποίαν ὑπέθετεν εὕρισκόμενην πλησίον τῆς Λιτουσβίλ. Ὅλοι τὸν ἐχλεύαζον διὰ τὴν μονομανίαν ταύτην καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ οἰκετοὶ του. Διότι ἡ μὲν πηγὴ ἐπέμενε νὰ μένη κρυμμένη, ἐξηγτοῦντο ὁμως καὶ οἱ τελευταῖοι πόροι τοῦ Δράκε, ὁ ὁποῖος ἀπέμεινε ἐλεεινός. Μίαν ἡμέραν ὁμως, ὅτε κατήντησε νὰ ἐργάζεται πλέον μόνος, ἔδωκε τελευταῖον εἰς τὴν γῆν πληγῆμα τῆς ἀξίνης καὶ ἰδοὺ αἴφνης ἀνέβλυσε ὀρηκτικῶς τὸ πετρελαῖον· ὅπερ ἐν ἀκαρεῖ κατεπλημύρισε τὴν κοιλάδα, ἐντὸς τῆς ὁποίας καταληφθεῖς ἐπνίγη ὁ δυστυχῆς Δράκε. Καὶ αὐτὸς μὲν ἐχάθη, ἀλλ' ἀνεκαλύφθη ὁμως, ὡς ἐπίστευεν, ἡ πλουσιωτάτη ἐν Ἀμερικῇ πηγὴ τοῦ πετρελαίου, ἧτις ἐξησφάλισε τὴν ὑλικὴν εὐδαιμονίαν ὄχι μόνον τῶν οἰκείων του, ἀλλὰ καὶ ὅλοκληροῦ τῆς πολιτείας τοῦ Τεξᾶς.

Ἡ ἐτησθία θνητότης.

Κατὰ τὴν παγκόσμιον στατιστικὴν, κατ' ἔτος ἀποθνήσκουσιν ἐπὶ τῆς γῆς 33 ἑκατομύρια ἀνθρώπων, ὅπερ ἀντιστοιχεῖ κατὰ μέσον ὄρον πρὸς 91,534 ἀνθρώπους καθ' ἡμέραν, 3,730 καθ' ὥραν καὶ 262 κατὰ λεπτόν. Ἡ μέση διάρκεια τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι περίπου 38 ἔτη. Τὸ ἐν τέταρτον τῶν ἀνθρώπων ἀποθνήσκει, πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὸ ἔβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας του, καὶ τὸ ἦμισυ πρὸ τοῦ δεκάτου ἐξῆσθου. Ἐπὶ 100,000 ἀνθρώπων μόνον εἰς ζῆ 100 ἔτη. Μεταξὺ 1000 ἀνθρώπων, οἵτινες φθάνουσιν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 70 ἐτῶν, 43 ἀνήκουσιν εἰς τὸν κληρον ἢ εἰς τὴν πολιτικὴν, 40 εἰς τὴν γεωργίαν, 33 εἶναι ἐργάται, 32 στρατιωτικοί, 29 δικηγόροι καὶ μηχανικοί, 26 λόγιοι καὶ 24 ἰατροί.

Τὸ τέλος τοῦ κόσμου.

Νέαν πάλιν θεωρίαν περὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου παρουσιάζει Ἀμερικανὸς ἐπιστήμων, ὅστις ἀποδεικνύει ὅτι τὸ φοβερὸν γεγονός δύναται νὰ ἐπέλθῃ τὴν μίαν ἡμέραν ἢ τὴν ἄλλην. Δὲν πρόκειται πλέον περὶ κομήτου, ὅστις θὰ συγκρουσθῆ μὲ τὴν γῆν· δὲν πρόκειται περὶ τῆς ἐξασθενήσεως τοῦ ἡλίου, ὅστις θὰ σβεσθῆ ἐπὶ τέλους· τὴν φορὰν αὐτὴν ὁ κίνδυνος προέρχεται ἐκ τῶν παγώνων τοῦ Νοτίου Πόλου, ὅστις μετατοπιζέται πρὸς βορρᾶν, μετατοπιζων τοιουτοτρόπως καὶ τὸ κέντρον τῆς βαρύτητος τῆς γῆς, ἐπομένως κλῖνων τοὺς ὠκεανούς νὰ χάνωσι τὴν ἰσορροπίαν των. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ὠκεανοὶ θὰ πλημμυρίσωσι τὰς ἠπείρους, τὰς ὁποίας θὰ καλύψωσι μὲ παχύτατον στρώμα πάγου. Ὁ Ἀμερικανὸς ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ πρόβλεψις του βασιίζεται ἐπὶ ὠρισμένων ἐπιστημονικῶν γεγονότων καὶ ὅτι ὁ κίνδυνος εἶναι ἐπιβεβλημένος.